

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA INFORMACIJSKE I KOMUNIKACIJSKE
ZNANOSTI
Ak. god. 2017./2018.

Vjera Krašek

**Povezanost pravosuđa u Republici Hrvatskoj preko sustava e-Spis
na primjeru Općinskog suda u Varaždinu**

Završni rad

Mentor: red. prof. dr. sc. Hrvoje Stančić

Zagreb, rujan 2018.

Sadržaj

1. Uvod – modernizacija pravosuđa.....	3
2. Projekt e-Spis	4
3. Administracijski modul sustava e-Spis	5
4. Aplikacija e-Spis	7
4.1. Kreiranje spisa	7
4.2. Pretraživanje spisa	11
4.3. Upisivanje sudske radnje	13
4.4. Upisivanje odluke i arhiviranje spisa.....	17
5. Povezanost pravosuđa	19
5.1. e-Oglasna ploča sudova	20
5.2. e-Predmet.....	22
5.3. Sudska praksa – SupraNova	24
6. Zaključak.....	25
7. Literatura.....	27
8. Popis slika	29
Sažetak	30
Summary	30
9. Prilog – Intervju s administratorima sustava e-Spis na Općinskom sudu u Varaždinu	32

1. Uvod – modernizacija pravosuđa

Države Europske unije danas teže sve učinkovitijim pravosudnim sustavima zato što su učinkoviti pravosudni sustavi temeljno pravo europskih građana, ali i zato što pozitivno utječu na ekonomski i gospodarski razvoj¹. Informatičko-komunikacijske tehnologije imaju važnu ulogu u modernizaciji pravosuđa te se tako širom Europske unije razvijaju e-pravosuđa s ciljem olakšavanja pristupa i upravljanja spisima unutar sudskih baza podataka.

Republika Hrvatska pridružila se zemljama Europske unije u nastojanju da poboljša svoj pravosudni sustav kad je Europska komisija 6. listopada 2004. godine donijela Pretpristupnu strategiju kojom je Republika Hrvatska dobila mogućnost korištenja pretpristupnih programa Europske unije². Prije pristupa Republike Hrvatske Europskoj uniji bilo je potrebno ispuniti određene uvjete, među kojima je bio i zadovoljavajući pravosudni sustav. Europska unija osigurala je sredstva Republici Hrvatskoj za provedbu pretpristupnog programa *Phare* koji nudi podršku izgradnji i jačanju institucija kako bi mogle učinkovito funkcionirati unutar Unije³. Uz pomoć tih sredstava Vlada Republike Hrvatske 2008. godine usvaja Akcijski plan za reformu pravosuđa kako bi ispunila uvjete za otvaranje pregovora s Europskom unijom. U sklopu tog plana kreće razvoj sustava e-Spis, čija će ključna uloga biti poboljšanje učinkovitosti pravosuđa. Osim e-Spisa nastali su i neki drugi sustavi čija je svrha povezati pravosuđe u Republici Hrvatskoj i približiti ga građanima, poput e-Predmeta.

Za potrebe ovog rada proveden je intervju s administratorima sustava e-Spis na Općinskom sudu u Varaždinu te je u cijelosti dan u prilogu rada. Informacije dobivene u intervjuu iskorištene su za bolje razumijevanje teme. Cilj je opisati implementaciju e-Spisa u rad suda, predstaviti sustave koji danas povezuju pravosuđe u Republici Hrvatskoj i opisati neke od osnovnih značajki i funkcija e-Spisa – administracijski modul, matricu ovlaštenja, način kreiranja spisa, njihovo pretraživanje te rad na njima.

---

¹ Theme 7: Quality Justice Systems, str. 1-2

² Upravni odjel za međunarodnu suradnju i europske poslove u Istarskoj županiji, Pretpristupni fondovi (ISPA, Phare, SAPARD), URL: http://www.istra-europa.eu/pages/pretpristupni_fondovi_ispa_phare_sapard (27.8.2018.)

³ IBM letak *Podrška upravljanju sudovima i unapređenje upravljanja sudskim spisima*

2. Projekt e-Spis

Sam projekt e-Spis predstavili su 4. lipnja 2007. godine unutar Vlade Republike Hrvatske predsjednik Vlade, predsjednik Vrhovnog suda Hrvatske, ministrica pravosuđa te predsjednik Općinskog suda u Puli, s ciljem povećanja učinkovitosti pravosuđa i poboljšanja sposobnosti praćenja sudskih predmeta⁴. Projekt implementacije započeo je 2008. godine, a provodio se 24 mjeseca unutar kojih je e-Spis implementiran na 60 županijskih, općinskih i trgovačkih sudova. Tijekom sljedeće tri godine uveden je na još 33 odabrana općinska suda. Vrijednost e-Spisa vidljiva je u tome što Vrhovnom sudu i Ministarstvu pravosuđa daje uvid u podatke o sudskim predmetima te se sustav i dalje razvija otkako su projekti implementacije završeni⁵. Općinski sud u Varaždinu bio je među prvim općinskim sudovima na kojima je implementiran e-Spis, a djelatnici suda morali su pohađati određene edukacije prije započinjanja rada u e-Spisu. Edukacije su se razlikovale ovisno o funkciji korisnika – organizirana su različita predavanja za suce, administratore, zapisničare i druge. Sredstva za uvođenje sustava bila su osigurana, no poteškoće su se očitovale u samom prilagođavanju radu na računalu, naročito kod starijih korisnika. Prije implementacije e-Spisa postojao je drugi elektronički upisnik, e-Statistika, koji se više ne koristi. Prije nego što se e-Spis mogao početi koristiti, trebalo je migrirati podatke o svim neriješenim spisima iz e-Statistike. Unosili su se postojeći podaci, ali i novi koji se nisu tražili u e-Statistici. Sustav nije bio funkcionalan dok se u njega nisu unijeli podaci o djelatnicima i spisima s kojima se kasnije moglo raditi. U početku je dolazilo do pogrešaka s algoritmom kojim se spisi dodjeljuju u rad, no danas je rad bez e-Spisa nezamisliv. On uvelike olakšava rad na spisima i rukovanje njima, omogućava brži pristup podacima o predmetima te ne postoji tolika potreba za otvaranjem fizičkih spisa, a veća je i razina transparentnosti unutar pravosuđa – rad sudaca lakše se prati i automatske dodjele predmete sprečavaju korupciju. Sustav se redovito nadograđuje, a zaposlenici sudova dobivaju obavijesti o svim promjenama i mogu slati primjedbe ako vjeruju da bi neki aspekt sustava trebalo nadograditi.

Iako se danas i dalje koriste papirni spisi, implementacija sustava e-Spis važan je korak prema potpunoj digitalizaciji pravosuđa i budućnosti u kojoj korištenje papirnih spisa u većoj mjeri neće biti potrebno te će se oni polako izbaciti iz prakse.

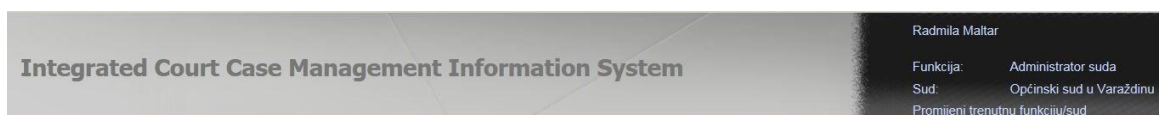
---

⁴ Vlada Republike Hrvatske, Predstavljen projekt e-Spis, URL: <https://vlada.gov.hr/vijesti/predstavljan-projekt-e-spis/7497> (2.8.2018.)

⁵ Završen IPA projekt „Implementacija e-Spis-a na odabrane općinske sudove“, URL: <https://dnevnik.hr/vijesti/hrvatska/završen-ipa-projekt-implementacija-e-spis-a-na-odabrane-opcinske-sudove---300194.html> (27.8.2018.)

3. Administracijski modul sustava e-Spis

Sustav e-Spis (engl. *Integrated Court Case Management System, ICMS*) informacijski je sustav namijenjen upravljanju sudskim predmetima čijim uvođenjem se nastojalo povećati učinkovitost i kvalitetu hrvatskog pravosuđa. Postoje dvije aplikacije unutar sustava e-Spis. Jedna je korisnička aplikacija u kojoj se bilježe podaci o predmetima i spisima – ono što je općenito poznato kao e-Spis, a druga je web aplikacija kojoj pristupaju samo administratori sustava unutar nekog suda, takozvani administracijski modul.

Slika 1. Sučelje administratorske aplikacije e-Spisa

Izvor: Općinski sud u Varaždinu

Administratori sustava u sudu putem ove aplikacije unose podatke o godišnjem rasporedu poslova, dodjeljuju korisnička imena i lozinke korisnicima sustava u sudu te unose podatke o ulogama i ovlaštenjima korisnika u sklopu matrice ovlaštenja (Čl. 7 *Pravilnika o radu u sustavu e-Spis*).

Sud: Općinski sud u Varaždinu
Promijeni trenutnu funkciju/sud

Uređivanje postojećeg suda

ID: 5.057

Vrsta Suda: * Općinski sud

Naziv Suda: * Općinski sud u Varaždinu

Oznaka Suda: OS VŽ

Nadređeni sud: Županijski sud u Varaždinu

Šifra korisnika za poštu:

Stalna služba (reorganizacija): Nema stalne službe Ima stalne službe

Država: Hrvatska

Grad/Naselje: Varaždin

Poštanski broj: 42000

Ulica i kućni broj: Braće Radića 2

Poštanski pretinac:

Naziv otpremnog poštanskog ureda:

Telefon:

E-mail:

[Izvoz ustrojstva](#) [Karte dostupnosti](#)

Ustrojstvene jedinice   Odjeli   **Referade**   Vijeća   Prostorije   Stalne službe

Aktivni   Neaktivni   Svi

Dodaj	Ažuriraj stalnu službu	Id	Naziv	Sudnica	Stalna služba	Automatska dodjela predmeta	Ažuriraj	Briši
☐	☐	1.000.000.930	OPTUŽNO VIJEĆE LUKAČ-KERETIĆ	sudnica 114/1		☒		
☐	☐	1.000.000.929	OPTUŽNO VIJEĆE MILAS	sudnica 115/1		☒		

Slika 2. Uređivanje matrice ovlaštenja unutar administratorske aplikacije e-Spisa

Izvor: Općinski sud u Varaždinu

Funkcija službene osobe

Id*: 37442

Službena osoba*: Lidija Krašek

Vrsta funkcije*: Sudac

Ustrojstvena jedinica*: referada 20

Datum postavljanja*: 01.05.2008.

Datum razrješenja:

Opis: Sudac

Primjedba:

Broj rješenja o imenovanju:

Datum rješenja o imenovanju:

Broj rješenja o razrješenju:

Datum rješenja o razrješenju:

Funkcije službene osobe   Izostanci   Adresa   E-mail   Telefon   Oslobođenje od dodjele   Oslobođenje od norme   Povezane osobe   Mentori

Aktivni   Neaktivni   Svi

Dodaj	Id	Vrsta funkcije	Ustrojstvena jedinica	Sud	Datum postavljanja	Datum razrješenja	Uskladi kružnu dodjelu	Ažuriraj	Briši
☐	37.442	Sudac	referada 20	Općinski sud u Varaždinu	01.05.2008.		☐		

Stranica: 1

Slika 3. Uređivanje službenog korisnika unutar matrice ovlaštenja

Izvor: Općinski sud u Varaždinu

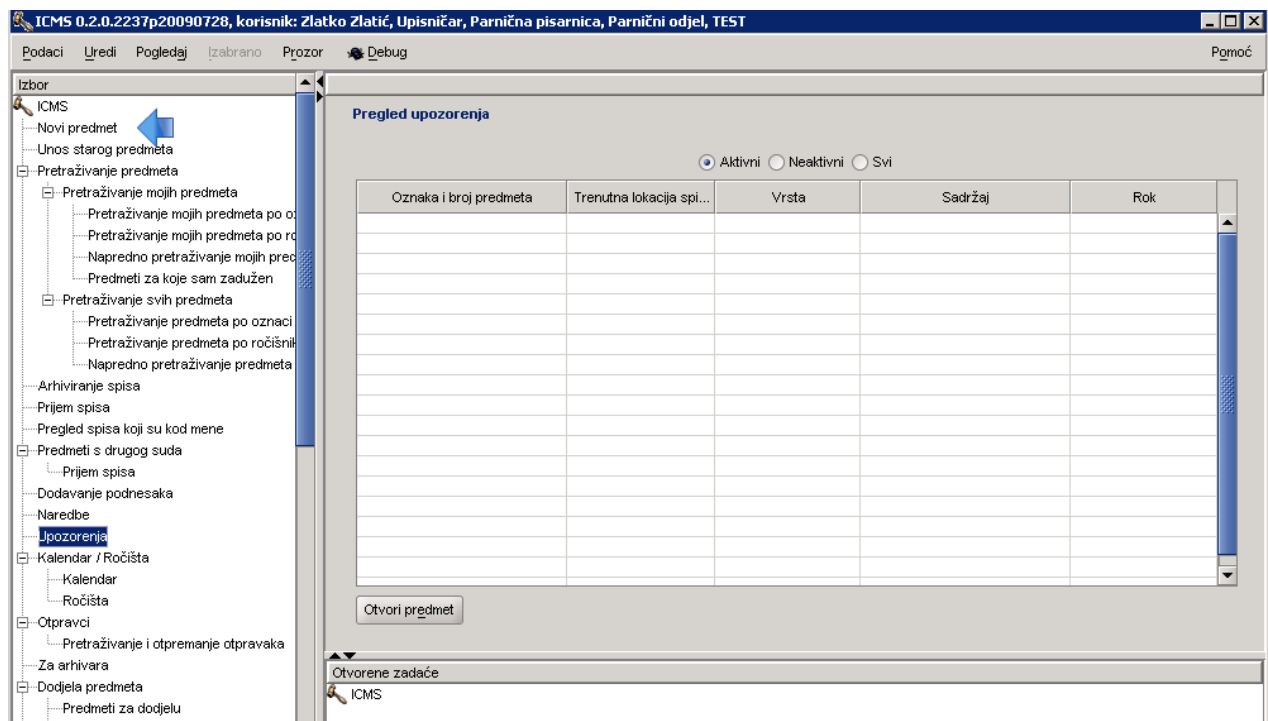
Podaci koji se unose u matricu ovlaštenja (Slike 2 i 3) definiraju ovlasti nekog korisnika e-Spisa unutar suda. Neki od tih podataka su broj referade (sudnice, druge prostorije suda) i

podaci o svakom korisniku sustava unutar suda – na primjer, za funkciju suca moguće je unijeti sljedeće podatke: identifikacijsku oznaku, vrstu funkcije (sudac), ustrojstvenu jedinicu (referadu/sudnicu u kojoj obavlja svoj posao), sud na kojem je zaposlen te datum postavljanja (kad je zaposlen u toj funkciji na tom sudu).

4. Aplikacija e-Spis

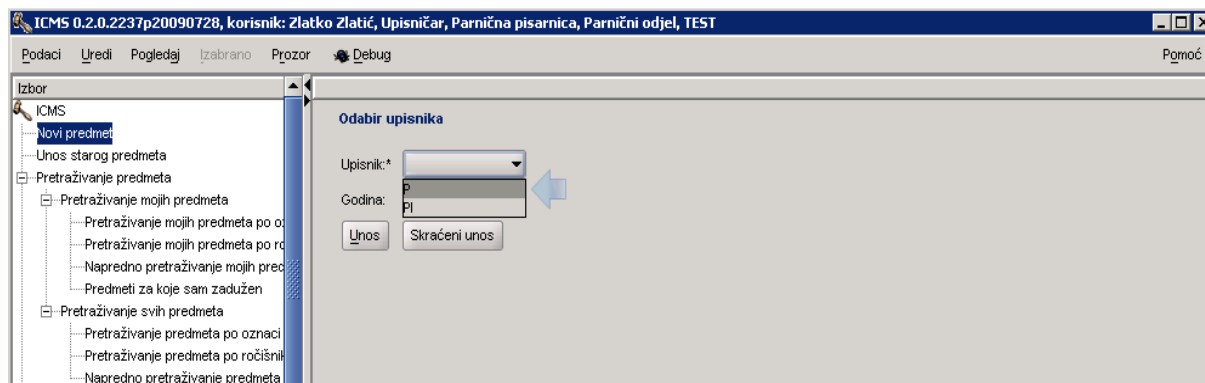
4.1. Kreiranje spisa

Spisi unutar sustava e-Spis kreiraju se u sudskoj pisarnici nakon zaprimanja i obrade podneska. Upisničar mora pokrenuti aplikaciju i prijaviti se sa svojim korisničkim imenom i lozinkom – neki zaposlenici suda imat će više funkcija pa moraju odabrati s kojom od njih se prijavljuju u sustav. Nakon prijave u panelu za izbor akcije potrebno je odabrati *Novi predmet* (Slika 4). Najprije se bira vrsta upisnika (ovisno o vrsti predmeta), a odabir se potvrđuje pritiskom na *Unos* (Slika 5).

Slika 4. Izgled prozora aplikacije e-Spis nakon uspješne prijave

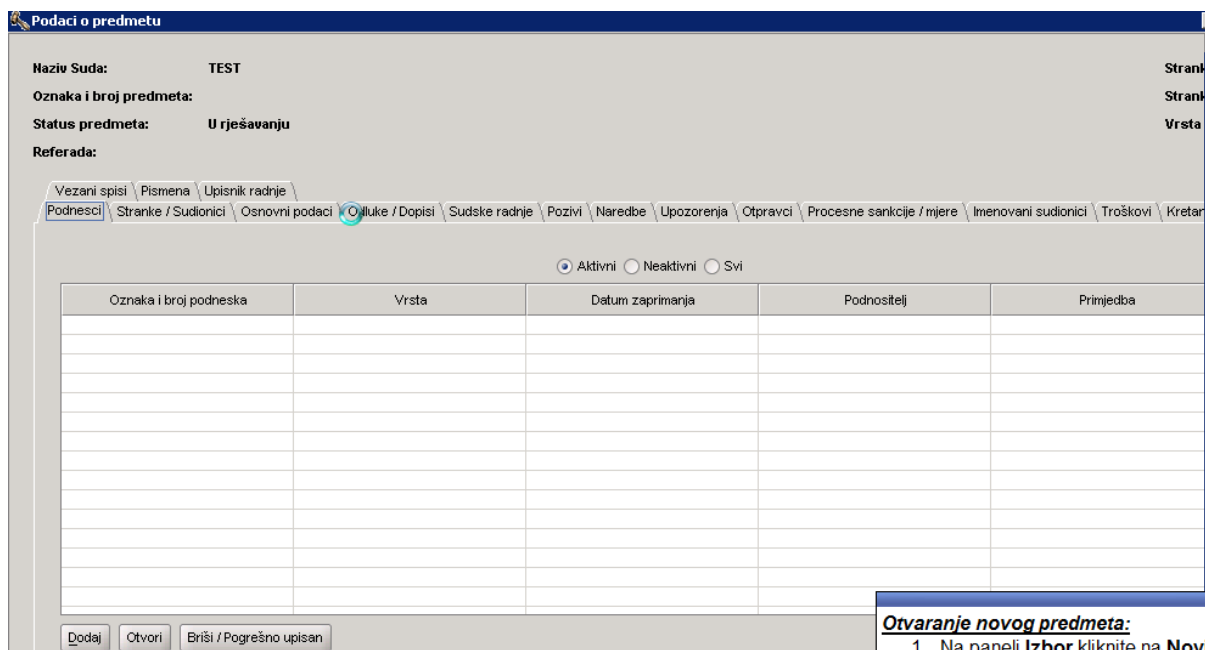
Izvor: Ministarstvo pravosuđa RH, prezentacija *e-Spis aplikacija – Život jednog spisa*

Slika 5. Izgled aplikacije tijekom unosa novog predmeta

Izvor: Ministarstvo pravosuđa RH, prezentacija *e-Spis aplikacija – Život jednog spisa*.

Potom se otvara prozor *Podaci o predmetu* gdje se unose ostali osnovni podaci o predmetu – podnesci, stranke i sudionici i slično (*Slika 6.*).

Slika 6. Prozor Podaci o predmetu unutar aplikacije e-Spis

Izvor: Ministarstvo pravosuđa RH, prezentacija *e-Spis aplikacija – Život jednog spisa*.

Nakon što je predmet spremljen, upisničar ga mora dodijeliti nekoj referadi odnosno sucu koji s tom vrstom predmeta radi. U panelu za izbor akcije potrebno je odabrati *Predmeti za dodjelu* pod *Dodjela predmeta*. Dvije su osnovne vrste dodjele predmeta – ručna i automatska. Samo predsjednici sudova ili osobe koje oni ovlaste mogu ručno dodjeljivati predmete odabirom predmeta i potvrdom na *Dodijeli predmete ručno*. Nakon toga otvara se

prozor *Ručno dodjeljivanje predmeta* gdje treba upisati razlog ručne dodjele i kome se dodjeljuje (Slika 7.).

Odabrani predmeti:

Oznaka i broj ...	Datum osniva...	Stranka	Stranka
P-9003/2009	21.08.2009.		Predlagatelj: Ivo Ivić;

Razlog dodjele predmeta referadi:*

sukob interesa

Referada kojoj se predmet dodjeljuje:*

Referada	Nadležni sudac	Opterećenje
R I		4.189
R II		1
I Gr.	Test 1, Ivo Ivić, Test 3, Test 2	7

Slika 7. Okvir za ručno dodjeljivanje predmeta

Izvor: Ministarstvo pravosuđa RH, prezentacija *e-Spis aplikacija – Život jednog spisa*

Predmeti se automatski dodjeljuju odabirom opcije *Dodijeli predmete automatski*. Sustav za automatsku nasumičnu dodjelu predmeta koristi algoritam za dodjelu predmeta. Kod automatske nasumične dodjele predmeta važan je godišnji raspored poslova koji administratori ubacuju u sustav putem administratorske aplikacije. Algoritam za dodjelu nikad ne gleda broj predmeta, već je za automatsku dodjelu važna dodijeljena težina predmeta.

Različite vrste predmeta (primjerice različite vrste ovrha ili utvrđivanja vlasništva) imaju različitu dodijeljenu težinu. Postoje tri vrste automatske dodjele predmeta: zajednički koraci gdje se rješavatelj bira po vrsti predmeta ili spora, standardna dodjela koja nasumično bira rješavatelja po opterećenju te kružna dodjela za one predmete kojima je važna potpuna ravnomjernost dodjele. Kružna dodjela nasumično bira rješavatelje po vrsti predmeta. Standardna dodjela uzima u obzir radne dane i oslobođenja odnosno umanjenja sudačke dužnosti te tako izračunava novo opterećenje.

Težina predmeta obračunava se prema sljedećoj formuli⁶:

⁶ Iz prezentacije *Algoritam za dodjelu predmeta – iskustva i novosti* Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske

$$\text{Dodijeljena težina} = \frac{\text{opterećenje}}{1 - \frac{\text{oslobođenje}}{100}} * \frac{\text{radnih dana u godini}}{\text{radnih dana}}$$

Težina predmeta označava težinu predmeta koja se dodaje rješavatelju. *Opterećenje* predstavlja trenutno opterećenje rješavatelja, a *oslobođenje* postotak oslobođenja od predmeta unutar e-Spisa (rješavatelji s više funkcija). *Radni dani u godini* odnose se na ukupan broj radnih dana u jednoj godini, a *radni dani* označavaju radne dane tog rješavatelja.

Sudac dobiva manje predmeta u skladu s postotkom svog oslobođenja. Veće oslobođenje podrazumijeva i veću dodijeljenu težinu predmeta. Isto tako, dodijeljeni predmet za rješavatelja s manjim brojem radnih dana ima veću težinu nego za nekog s više radnih dana.

Nakon što je predmet kreiran, spremljeni su osnovni podaci i dodijeljen je u rad, moguće je ispisati njegovu košuljicu odnosno omot spisa na kojem se osim nekoliko osnovnih podataka nalazi i barkod predmeta (Slika 8). Skeniranjem ovog barkoda u sudu moguće je brzo pristupiti predmetu i njegovim podacima unutar e-Spisa.

REpubLIKA HRVATSKA		5057 1 8672858 7
Općinski sud u Varaždinu Varaždin, Braće Radića 2		
Pr-62/2018		
Datum početka procesa: 08.07.2016.		
Vijeće - sudac pojedinac: 20 - Lidija Krašek		
Posebne oznake:		
	Spis čuvati do: _____ god.	
	Sudac: _____	
OMOT SPISA		
u parničnom postupku:		
1 Tužitelj: _____		
1 Tuženik: _____		
radi: Radno - (prestanak, otkaz, utvrđenje radnog odnosa)		
Vrijednost predmeta spora: 10.000,00 (HRK)		
Kretanje spisa		
	Ročišta	Rokovi

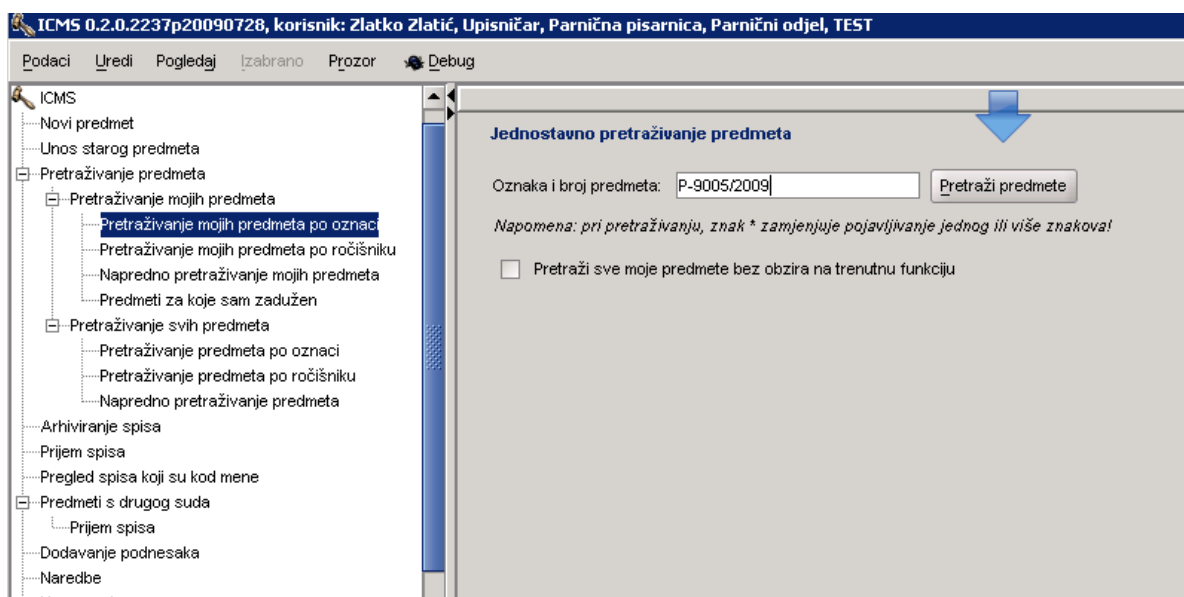
Slika 8. Izgled ispisanog omota spisa s barkodom u gornjem desnom kutu i osnovnim podacima o predmetu

Izvor: Općinski sud u Varaždinu

4.2. Pretraživanje spisa

Sustav e-Spis nudi nekoliko opcija za pretraživanje elektroničkih spisa u njegovoj bazi. Korisnik e-Spisa može pretraživati vlastite spise (koje je on osnovao ili su mu dodijeljeni u rad) ili sve spise na razini sustava na tri načina: po broju predmeta, po ročišniku ili napredno. Moguće je i pretraživati spise za koje je korisnik zadužen ili čija je trenutna lokacija korisnikova referada⁷.

Za pretraživanje po oznaci oznaka predmeta unosi se u za to predviđeno mjesto (Slika 9). Oznaka predmeta sastoji se od tri dijela: prvi dio označava vrstu upisnika, drugi broj predmeta unutar tog upisnika i godine stvaranja predmeta koja je treći dio broja predmeta. Potom korisnik odabire opciju *Pretraži predmete* te se otvara novi okvir *Lista pronađenih predmeta* gdje je traženi predmet tad moguće označiti i otvoriti.

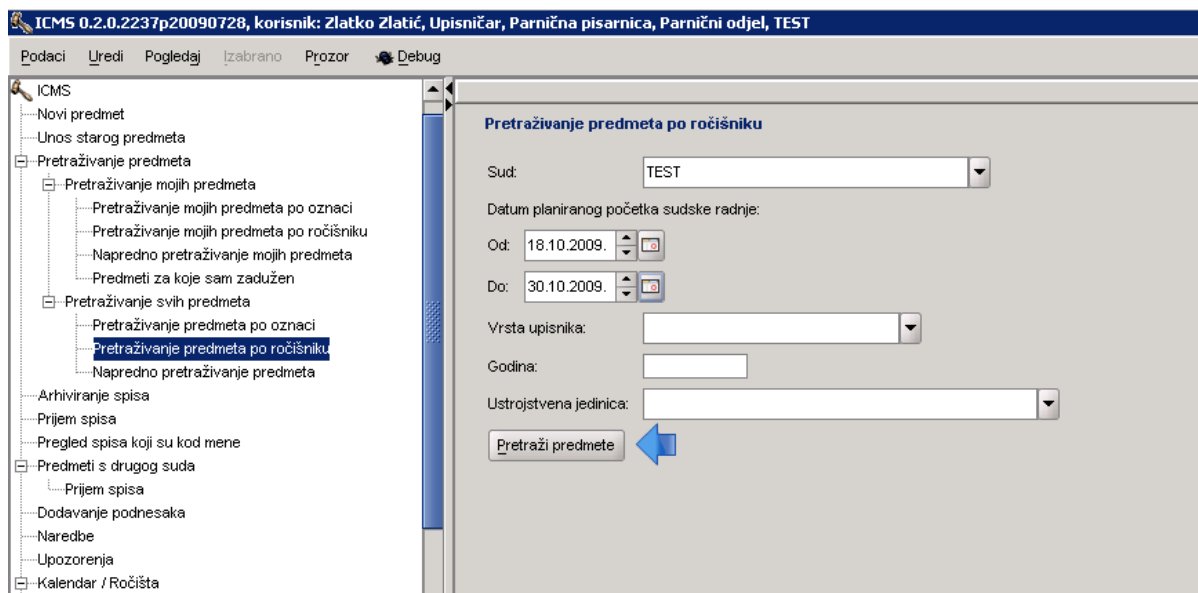

Slika 9. Pretraživanje predmeta korisnika po oznaci

Izvor: Ministarstvo pravosuđa RH, prezentacija *e-Spis aplikacija – Život jednog spisa*

Pretraživanje po ročišniku obavlja se unosom nekoliko kriterija pretrage – naziv suda, vremenski period (za datum predviđenog početka sudske radnje), vrsta upisnika, godina i ustrojstvena jedinica (Slika 10). Po završetku pretrage ponovno se otvara okvir *Lista pronađenih predmeta* gdje korisnik može označiti i otvoriti željeni predmet.

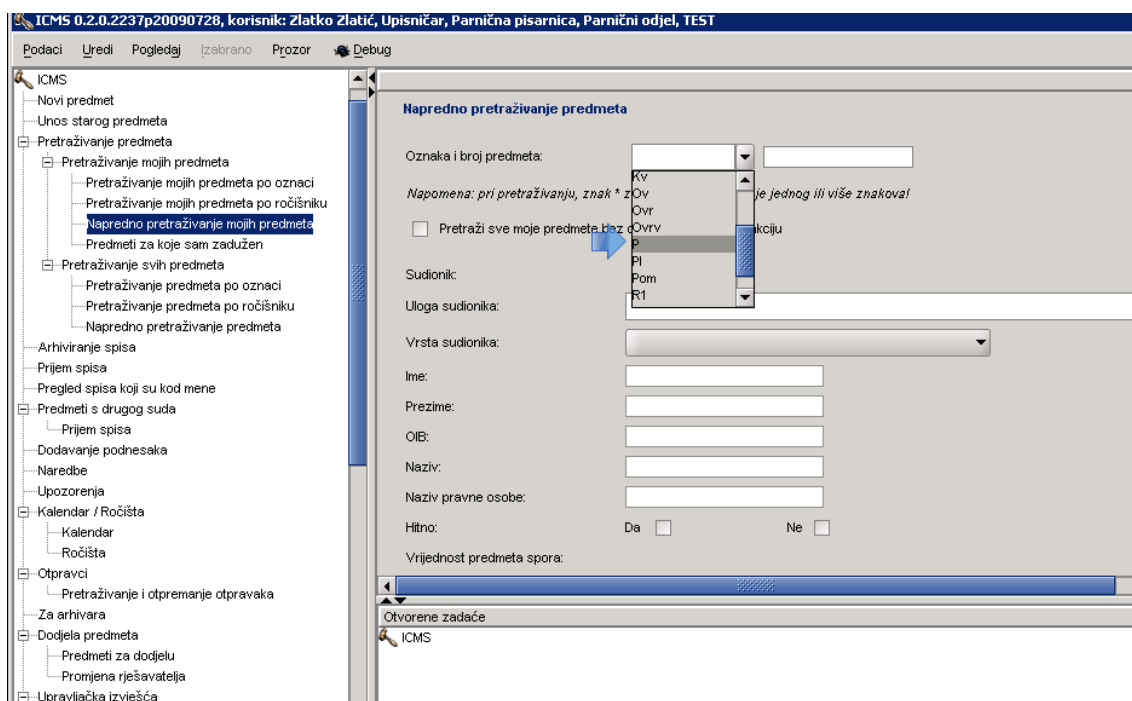
⁷ Iz prezentacije *e-Spis aplikacija – Život jednog spisa* Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske

Slika 10. Pretraživanje predmeta po ročišniku

Izvor: Ministarstvo pravosuđa RH, prezentacija *e-Spis aplikacija – Život jednog spisa*

Napredno pretraživanje predmeta nudi velik broj kriterija po kojima je moguće pretraživati predmete (Slika 11). Metapodaci koji se mogu unijeti su oznaka i broj predmeta, podaci o sudionicima (ime i prezime, OIB, uloga, vrsta), vrijednost predmeta spora, datum osnivanja spora, datum zaprimanja prvog podneska, status predmeta (u rješavanju, arhiviran i drugi).

Slika 11. Napredno pretraživanje predmeta korisnika

Izvor: Ministarstvo pravosuđa RH, prezentacija *e-Spis aplikacija – Život jednog spisa*

Odabirom opcije *Dodaj* otvara se novi prozor *Podaci o sudskoj radnji* u koji se upisuju različite vrste podataka o nekoj sudskoj radnji (Slika 13).

Slika 13. Prozor *Podaci o sudskoj radnji* unutar aplikacije e-Spis

Izvor: Ministarstvo pravosuđa RH, prezentacija *Aplikacija e-Spis – Život jednog spisa*

Prozor sadrži četiri kartice – *Osnovni podaci*, *Sudionici sudske radnje*, *Evidencija sudionika sudske radnje* i *Zapisnik*. Pod *osnovnim podacima* nalazi se nekoliko obaveznih polja za ispuniti kod dodavanja sudske radnje: vrsta sudske radnje (primjer *ročište za glavnu raspravu*), prostorija održavanja, određeni početak i predviđeni završetak sudske radnje (datum i vrijeme). Osim toga obavezno je dodati sudionike sudske radnje klikom na drugu karticu (*Sudionici sudske radnje*) i potom na *Dodaj stranku/sudionika* nakon čega se otvara manji prozor *Odabir stranaka/sudionika* (Slika 14).

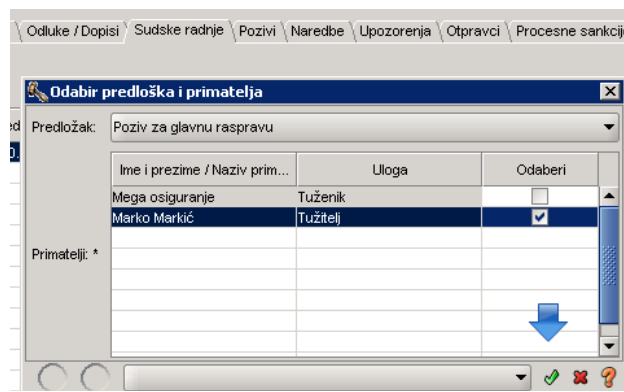
Ime i prezime / naziv	Uloga	Redni br. stranke	Odaberi
Marko Markić	Tužitelj		☒
IVAN MATIĆ	Umješac na strani tužitelja		☐
Odvjetnički ured Ranko Rankić	Zakonski zastupnik - tužitelja		☐
Mega osiguranje	Tuženik		☒
Odvjetnički ured Ante Antić	Zakonski zastupnik - tuženika		☐

Slika 14. Prozor *Odabir stranaka/sudionika* za sudsku radnju u e-Spisu

Izvor: Ministarstvo pravosuđa RH, prezentacija *Aplikacija e-Spis – Život jednog spisa*

U ovom prozoru nalaze se stranke definirane za taj predmet. Potrebno je odabrati željene sudionike u sudskoj radnji i potvrditi klikom na zelenu kvačicu. Potom spremamo sudsku radnju na isti način. Kasnije je moguće izbaciti sudionike ako su slučajno krivo odabrani odabirom opcije *Izbaci stranku/sudionika* pod karticom *Sudionici sudske radnje* u prozoru *Podaci o sudskoj radnji*.

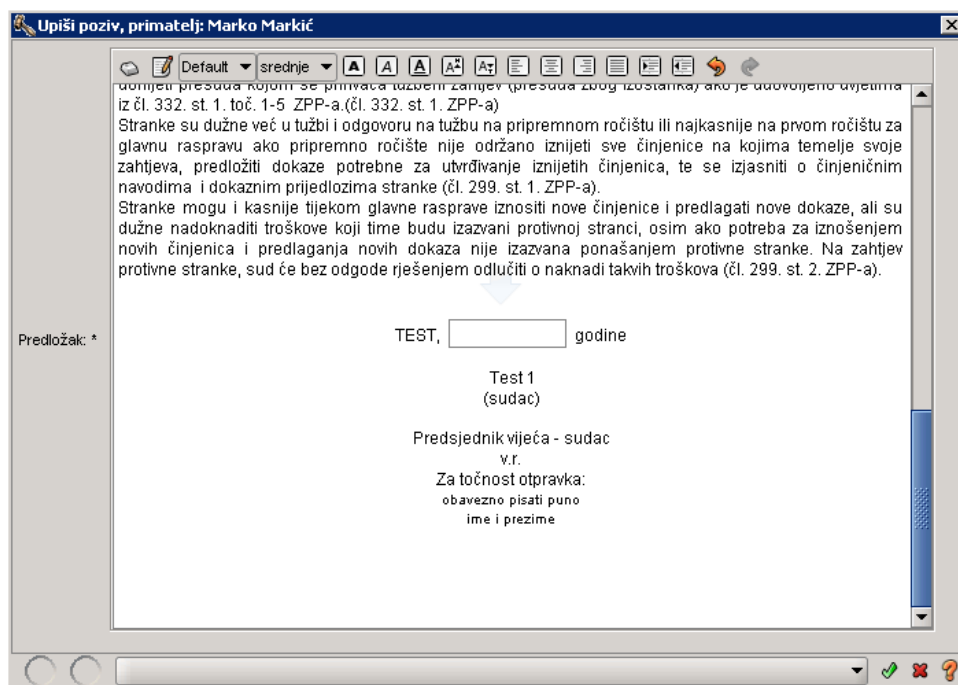
Nakon upisivanja sudske radnje moguće je upisati poziv za sudionika odabirom kartice *Sudske radnje* u prozoru *Podaci o predmetu* i pritiskom na *Upiši poziv* nakon odabira željene sudske radnje. Otvara se manji prozor *Odabir predloška i primatelja* gdje je potrebno odabrati vrstu predloška i primatelje poziva te potvrditi to klikom na zelenu kvačicu (Slika 15).

Slika 15. Prozor *Odabir predloška i primatelja* u e-Spisu

Izvor: Ministarstvo pravosuđa RH, prezentacija *Aplikacija e-Spis – Život jednog spisa*

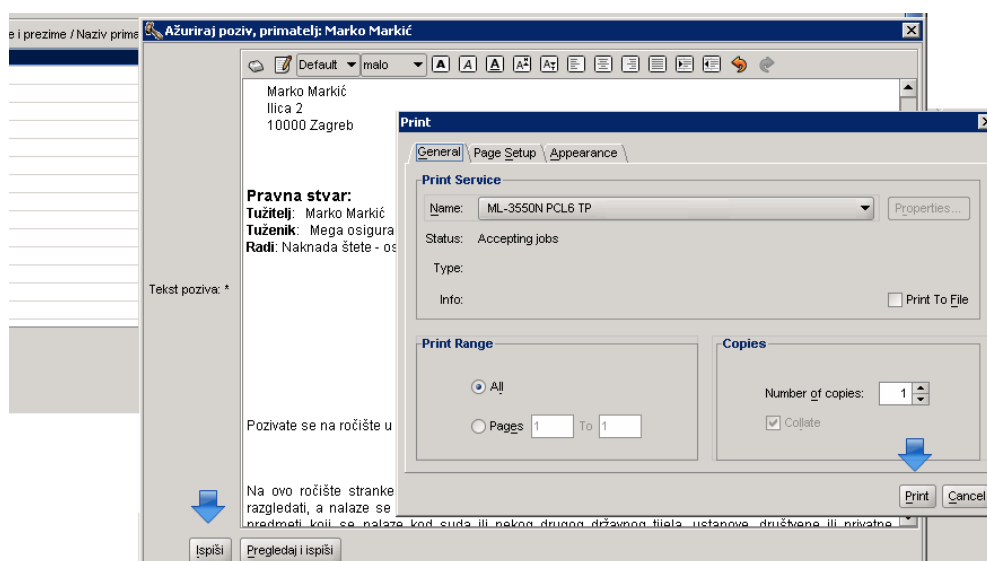
Nakon potvrde predloška i primatelja otvara se prozor *Upiši poziv, primatelj [ime primatelja]*. Ovisno o vrsti gotovog predloška koji se koristi, potrebno je ispuniti neka osnovna polja, na primjer datum (Slika 16).

Slika 16. Prozor Upiši poziv, primatelj [ime primatelja] u e-Spisu

Izvor: Ministarstvo pravosuđa RH, prezentacija *Aplikacija e-Spis – Život jednog spisa*

Poziv je moguće ispisati klikom na karticu *Pozivi* u prozoru *Podaci o predmetu* (pokraj kartice *Sudske radnje*) i odabirom željenog poziva. Klikom na *Otvori* otvara se novi prozor *Ažuriraj poziv, primatelj [ime primatelja]*. Potrebno je kliknuti na *Ispiši* i urediti postavke ispisa u novootvorenom prozoru pa odabrati *Print* (Slika 17).

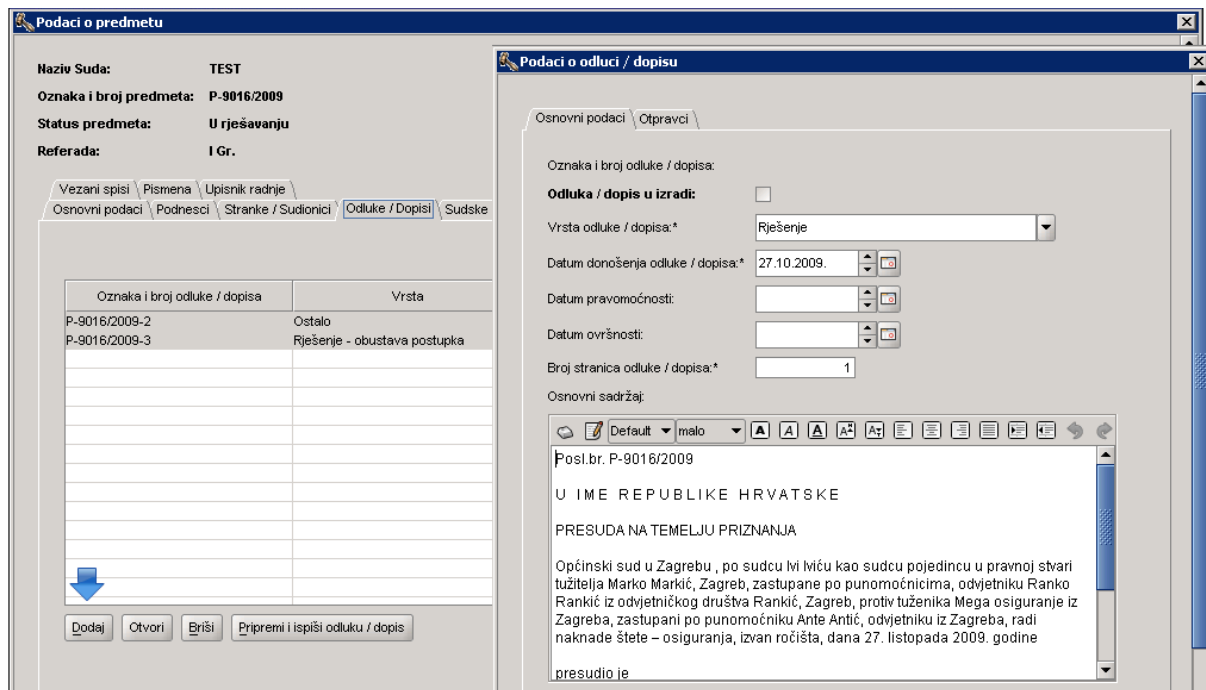

Slika 17. Prozori Ažuriraj poziv i Print u e-Spisu

Izvor: Ministarstvo pravosuđa RH, prezentacija *Aplikacija e-Spis – Život jednog spisa*

4.4. Upisivanje odluke i arhiviranje spisa

Odluke o predmetu upisuju se odabirom kartice *Odluke/dopisi* u prozoru *Podaci o predmetu*. Klikom na *Dodaj* otvara se prozor *Podaci o odluci/dopisu* gdje se pod karticu *Osnovni podaci* upisuju podaci o vrsti odluke/dopisa (poput rješenja), o datumu donošenja odluke/dopisa, datumu pravomoćnosti i ovršnosti te broju stranica odluke/dopisa (Slika 18). Sadržaj odluke upisuju se u okvir *Osnovni sadržaj*.

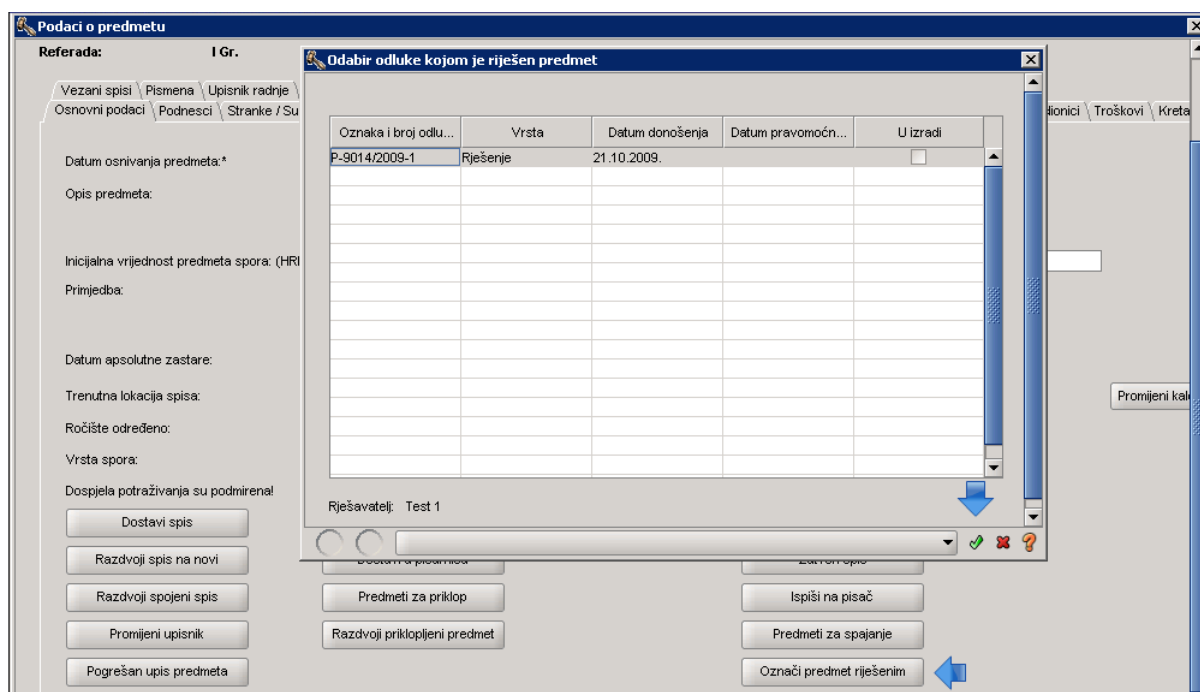

Slika 18. Prozori *Podaci o odluci/dopisu* i *Podaci o predmetu* u aplikaciji e-Spis

Izvor: Ministarstvo pravosuđa RH, prezentacija *Aplikacija e-Spis – Život jednog spisa*

Rješenje se može napisati uz pomoć predloška odabirom željene odluke pod karticom *Odluke/dopisi* i klikom na *Pripremi i ispiši odluku/dopis*. Otvara se prozor *Odabir predloška* gdje je potrebno odabrati vrstu predloška i potvrditi klikom na zelenu kvačicu. Otvara se predložak koji je potrebno prilagoditi svojim potrebama prije klika na *Ispiši* nakon čega se kao i kod ispisa poziva za sudsku radnju otvara okvir *Print*.

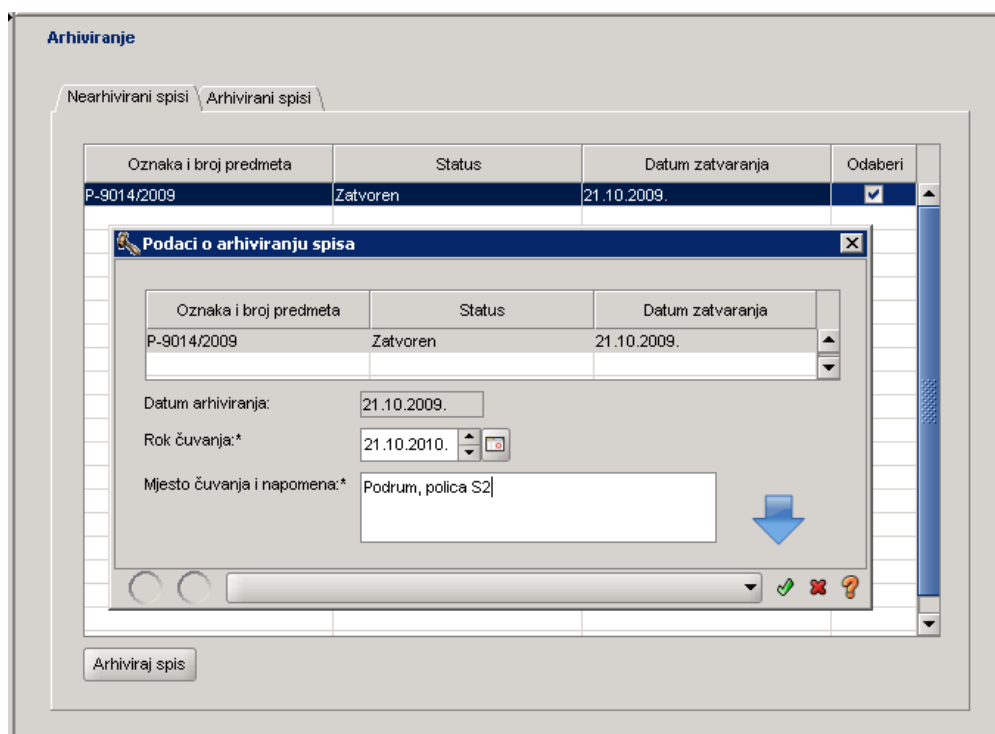
Kad je predmet riješen, pod karticom *Osnovni podaci* u prozoru *Podaci o predmetu* treba ga označiti riješenim klikom na *Označi predmet riješenim*. Otvara se prozor *Odabir odluke kojom je riješen predmet* gdje se odabire odgovarajuća odluka i potvrđuje klikom na zelenu kvačicu (Slika 19).

Slika 19. Označavanje predmeta riješenim odabirom odluke

Izvor: Ministarstvo pravosuđa RH, prezentacija *Aplikacija e-Spis – Život jednog spisa*

Spis je nakon toga moguće zatvoriti ako su podmireni svi troškovi klikom na *Zatvori spis* pod istom karticom. Upisničar u pisarnici nakon toga može arhivirati odabirom *Arhiviranje spisa* u panelu za izbor akcije. Pod karticom *Nearhivirani spisi* odabire željeni spis i klikne na *Arhiviraj spis*. U novootvorenom prozoru *Podaci o arhiviranju spisa* upisuje rok i mjesto čuvanja i potvrđuje klikom na zelenu kvačicu (Slika 20).

Slika 20. Unos roka i mjesta čuvanja spisa u prozoru *Podaci o arhiviranju spisa*
 Izvor: Ministarstvo pravosuđa RH, prezentacija *Aplikacija e-Spis – Život jednog spisa*

5. Povezanost pravosuđa

Sustav e-Spis povezan je s nekoliko srodnih sustava hrvatskog pravosuđa – sa Sudskim registrom, Evidencijom o osobnim identifikacijskim brojevima, Jedinostvenim registrom osoba, e-Oglasnom pločom sudova, kaznenom evidencijom te sustavom državnog odvjetništva Case Tracking System, a može se povezivati i s drugima po potrebi (Čl. 9 *Pravilnika o radu u sustavu e-Spis*). Tijekom kreiranja spisa i rada na spisu e-Spis povlači potrebne podatke iz ovih sustava.

Kad je nad nekim poduzećem koje je sudionik u nekom sporu pokrenut stečaj i promijenjen mu je status u Sudskom registru, e-Spis automatski obavještava zaposlenika suda koji radi na tom predmetu o toj promjeni i time dolazi do prekida postupka. Kako bi sustav pravovremeno obavještavao suce, podaci (OIB, matični broj) o poduzeću i drugim sudionicima moraju biti ispravno uneseni. Na isti način e-Spis šalje obavijest ako umre fizička osoba koja je navedena kao sudionik u spisu.

Sami sudionici dobivaju obavijesti, poput poziva na raspravu ili objavu odluke, putem sustava e-Građani, a istima pod određenim okolnostima mogu pristupiti i putem e-Oglasne ploče sudova. Danas stranke mogu pristupiti i osnovnim podacima o svojim sporovima putem sustava e-Predmet koji je direktno povezan s e-Spisom.

Iako e-Spis omogućava pretraživanje riješenih spisa diljem Republike Hrvatske, on tomu nije namijenjen. Za to je razvijen poseban sustav *SupraNova* putem kojeg suci mogu pretraživati primjere iz sudske prakse. On nije direktno povezan s e-Spisom, ali na jedinstven način povezuje suce i sudsku praksu dajući im uvid u redovne, ali i u neobične, zanimljive i jedinstvene odluke.

5.1. e-Oglasna ploča sudova

Elektronička oglasna ploča sudova Republike Hrvatske nastala je i implementirana tijekom trajanja projekta „Implementacija e-Spisa na odabrane općinske sudove“ 2009. godine⁸. Uvođenjem e-oglasne ploče prestaje korištenje fizičke oglasne ploče suda. Ona omogućava dostavu različitih vrsta pismena sudionicima sudskih postupaka putem Interneta, a moguće joj je pristupiti preko poveznice <https://e-oglasna.pravosudje.hr>.

Suci su dužni objavljivati odluke i pismena putem e-oglasne ploče sukladno odredbama članka 8. stavka 6. Ovršnog zakona i članka 335. stavka 10. Zakona o parničnom postupku kroz sustav e-Spis ili izravnom objavom na stranici e-Oglasne ploče⁹. Može se pretraživati po ključnim riječima koje mogu biti oznaka spisa, naziv dokumenta koji se traži, naziv stranke na koju se odnosi objavljeni dokument, OIB stranke, datum objave i datum prestanka objave. Standardna pretraga pretražuje objave svih nadležnih tijela, neovisno o sudu koji ih je objavio. Za potrebe ovog rada unesena je oznaka spisa Pr-62/2018 (Slika 21).

---

⁸ Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske, e-Oglasna ploča sudova, URL: <https://pravosudje.gov.hr/vijesti/e-oglasna-ploca-sudova/10121> (29.8.2018.)

⁹ Iz *e-Oglasna ploča: Priručnik za korištenje*

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo pravosuđa

e-oglasna ploča

Naslovna

Pretraga

Pr-62/2018

* Moguće je pretraživati prema oznaci spisa, nazivu otpravka, subjektu na kojeg se oglas odnosi ili OIB-u

Oznaka spisa: Pr-62/2018	Općinski sud u Varaždinu Naziv otpravka: Presuda Pr-62/2018-6 Oglas se odnosi na: KORUŠIĆ, HRG I VUKALOVIĆ, javno trgovačko društvo za obavljanje odvjetničkih poslova / ULOGA: Punomoćnik tužitelja OIB: 69808735644 Dokument: Preuzmi
Datum objave: 29.08.2018. 14:59:25	

Oznaka spisa: Pr-62/2018	Općinski sud u Varaždinu Naziv otpravka: Presuda Pr-62/2018-6 Oglas se odnosi na: Ivana Moravec / ULOGA: Punomoćnik tuženika Dokument: Preuzmi
Datum objave: 29.08.2018. 14:59:11	

Izvoz podataka u Excel ili csv datoteku je ograničen na 400 redaka. Ako trebate smanjiti broj pronađenih zapisa molimo da koristite filtere u [naprednoj pretrazi](#)

- Pretraga
- Napredna pretraga
- Pretraga stečajnih objava
- Stečajevi objavljeni na današnji dan
- Očevidnik stečajnih objava
- Pretraga stečajeva potrošača
- Stečajevi potrošača otvoreni na današnji dan
- Očevidnik stečajeva potrošača
- Općinski sudovi i stečajevi potrošača
- Županijski sudovi

Slika 21. Prikaz rezultata pretraživanja e-oglasne ploče za spis s oznakom Pr-62/2018

Izvor: Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske, <https://e-oglasna.pravosudje.hr/?q=npretraga>

Moguća je i napredna pretraga u kojoj je moguće kombinirati ključne riječi iz standardne pretrage unoseći ih pod različite kriterije za pretragu (Slika 22).

Naslovna > Napredna pretraga

Napredna pretraga

Objavio
- Sve -

Datum objave
Od 22.08.2018. **Do** 29.08.2018.

Oznaka spisa

Naziv otpravka

Oglas se odnosi na / Naziv stečajnog dužnika

OIB

Pretraga je moguća u bilo kojoj kombinaciji ponuđenih filtera.

Slika 22. Kriteriji napredne pretrage e-oglasne ploče sudova

Izvor: Ministarstvo pravosuđa RH, <https://e-oglasna.pravosudje.hr/?q=napredna-pretraga>

5.2. e-Predmet

Sustav e-Spis zapravo služi bilježenju važnih podataka o sudskim predmeta. Kao takav povezan je sa sustavom e-Predmet kojem korisnici pristupaju putem poveznice <http://e-predmet.pravosudje.hr/>. Korisnik (stranka, punomoćnik) može pristupiti osnovnih podacima o predmetu unošenjem suda na kojem se predmet vodi te poslovnog broja (oznake) predmeta odnosno spisa.

Slika 23. Sučelje e-Predmeta

Izvor: Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske, <http://e-predmet.pravosudje.hr/>

U izborniku (Slika 23) moguće je birati samo one sudove koji su povezani sa sustavom e-Spis. Uzmimo za primjer predmet čiji je broj P-201/2017, a vodi se na Općinskom sudu u Varaždinu. Kad upišemo zadane podatke, sustav će pretražiti bazu e-Spisa varaždinskog Općinskog suda i izbaciti podatke o spisu sa zadanim brojem P-201/2017 (Slika 24).

Predmet: P-201/2017
Općinski sud u Varaždinu

Stranke

Tuženik	F.
Tuženik	I.G.
Tuženik	F.
Tužitelj	K.G.

Vrsta predmeta

Obvezno - ništetnost

Tijek postupka

① Datum pokretanja postupka	01.07.2016.
① Datum posljednje dodjele	11.04.2017. - sudac/sutkinja Lidija Krašek
① Datum donošenja odluke	03.05.2017.
① Datum otpreme	03.05.2017.
① Datum arhiviranja	18.08.2017.
① Rok čuvanja spisa	18.08.2047.

Slika 24. Rezultati pretrage predmeta u e-Predmetu *Općinski sud u Varaždinu, P-201/2017*

Izvor: Ministarstvo pravosuđa RH, <http://e-predmet.pravosudje.hr/>

Rezultat pretrage nudi osnovne podatke o nekom predmetu – stranke, vrstu predmeta, podatke o tijeku postupka, ime suca kojem je dodijeljen, dostavljena pismena, podatke o donesenoj odluci i slično. Svi podaci koje prikazuje e-Predmet zapravo su preuzeti iz e-Spisa. Stranke i odvjetnici mogu vrlo brzo dobiti uvid u osnovne podatke o predmetu koji ih zanima pa stoga više nema potrebe za osobnim dolaskom u sud ili slanje upita kako bi se došlo do traženih informacija. Time se dodatno rasterećuju sudovi te je dobiveno vrijeme moguće učinkovitije iskoristiti¹⁰.

¹⁰ Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske, e-Predmet, URL: <http://e-predmet.pravosudje.hr/?q=o> (9.8.2018.)

5.3. Sudska praksa – SupraNova

Velika prednost e-Spisa jest ta da omogućava sucima pretraživanje riješenih predmeta, no sustav nije zamišljen kao baza u kojoj je moguće pretraživati sudsku praksu. Zamišljen je kao baza podataka o sudskim predmetima i rješenjima. Učestalo korištenje e-Spisa za pretraživanje predstavljalo bi preveliko opterećenje za njega i onemogućavalo uredno vođenje spisa, čemu je zapravo namijenjen, no budući da se on redovito nadograđuje, postoji mogućnost da to ne bude problem u budućnosti. Danas postoji drugi informacijski sustav koji je namijenjen pretraživanju primjera iz sudske prakse – SupraNova odnosno *Portal sudske prakse*¹¹. Na njemu su dostupni cjeloviti tekstovi svih odluka unutar baze portala, a pridruženi si im i metapodaci poput naziva suda, datuma i vrste odluke i slično. Pretraživanje je moguće po metapodacima ili riječima iz samog teksta odluke (Slika 25).

Ukupno objavljenih odluka: 196679

Pretraživanje

Osnovno pretraživanje

Sadrži:

Uključi sentence u pretragu:

Vrsta suda:

▼ Napredno pretraživanje

Naziv suda:

Odjel suda:

Oznaka predmeta:

ECLI broj:

Vrsta predmeta:

Broj u predmetu:

Godina predmeta:

Vrsta odluke:

Datum odluke između: i

Datum objave između: i

> Pretraživanje po pravnom propisu

> Pretraživanje po indeksnim podacima

Slika 25. Kriteriji za osnovno i napredno pretraživanje odluka unutar Portala sudske prakse

Izvor: Vrhovni sud Republike Hrvatske, <https://sudskapraksa.csp.vsrh.hr/search>

Iako iz provedenog intervjua nije posve jasno kakva je praksa objavljivanja sudskih odluka na Portalu sudske prakse (šalju li se sve odluke ili samo neke, koje se ne šalju), na službenoj stranici Portala navodi se kako se objavljuju samo one najznačajnije, posebno važne i zanimljive odluke, a uz njih se objavljuju i sentence odnosno pravna stajališta.

¹¹ Vrhovni sud Republike Hrvatske, Sudska praksa, URL: <https://sudskapraksa.csp.vsrh.hr/home> (10.8.2018.)

6. Zaključak

Republika Hrvatska, u svom nastojanju da se približi europskom standardu i ostvari članstvo u Europskoj uniji, uz pomoć sredstava dobivenih iz EU fondova u sklopu pretpripravnog programa *Phare* koristi informacijsko-komunikacijske tehnologije kako bi razvila i poboljšala svoj pravosudni sustav. Ovaj pomak bio je ključan u pregovorima za pristup Uniji. Hrvatska je između 2008. i 2013. godine razvila i implementirala sustav e-Spis na većinu svojih sudova, osiguravajući odgovarajuću opremu i provodeći edukacije za korisnike. Sustav je zamijenio nekadašnji e-upisnik e-Statistiku i danas omogućava upisivanje, uređivanje i pretraživanje različitih vrsta sudskih predmeta na računalu.

Intervju koji je proveden za potrebe ovog rada otkrio je koje su bile poteškoće tijekom implementacije, ali i koliko je značajan rad u e-Spisu danas. On omogućava brži pristup različitim vrstama podataka o sudskim predmetima (podaci o strankama, ročištima, odlukama) u usporedbi s tradicionalnim papirnim spisima. Značajke poput automatske dodjele predmeta osiguravaju transparentnost rada sudaca i građanima omogućavaju kvalitetniju zaštitu njihovih prava. Osim e-Spisa, povodom modernizacije pravosuđa razvijeni su i drugi sustavi koji su međusobno povezani. Sam e-Spis povezan je sa sustavima e-Građani, evidencija OIB-a i Sudskim registrom, a osim njih postoje i e-Predmet, *SupraNova* i e-oglasna ploča sudova. Portal sudske prakse *SupraNova* namijenjen je pretraživanju stvarnih primjera najznačajnijih odluka iz sudske prakse, a e-Predmet olakšava osobama sudionicima u nekom sudskom predmetu brz pristup osnovnim podacima putem Interneta tako da izravno uzima podatke iz baze e-Spisa. Elektronička oglasna ploča sudova omogućava sucima javnu objavu odluka i poziva sudionicima sudskih predmeta, a otvorena je svima.

Sustav e-Spis uvelike je olakšao rukovanje spisima, no papirni spisi danas su i dalje obavezan dio sudskog poslovanja u Hrvatskoj. Skeniranje pojedinačnih ulaznih dokumenata nije dio prakse hrvatskih sudova pa se tako javlja pitanje kako uopće izbjeći potrebu za tim. Uredba Europskog parlamenta i vijeća eIDAS donesena je s ciljem izgradnje povjerenja građana, poduzeća i institucija u *online* okruženje kako bi potaknula provođenje transakcija elektroničkim putem¹². Sam e-Spis razvijen je kako bi između ostalog suzbio korupciju u hrvatskom pravosuđu te tako vratio povjerenje građana u sustav. Uredbom eIDAS teži se uspostavi „općeg pravnog okvira za korištenje uslugama povjerenja“, posebice za one usluge koje se „pružaju javnosti i koje imaju učinke na treće strane“. Kad bi provođenje elektroničkih

---

¹² Službeni list Europske unije, 2014., Uredba Europskog parlamenta i vijeća o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1993/93/EZ. Bruxelles, Službeni list EU. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A32014R0910> (14.9.2018.)

transakcija u Republici Hrvatskoj postala pravno propisana praksa, odvjetnici i stranke u suradnji s pružateljem usluga povjerenja (na primjer FINA) mogli bi slati tužbe i drugi podneske elektroničkim putem na sud, što bi dodatno ubrzalo sudske procese. Sustav se danas redovito nadograđuje i prilagođava korisnicima kako bi još više olakšao i ubrzao sudske procese, stoga ne bi trebalo isključiti mogućnost da jednog dana sudovi posluju u potpunosti bez papira.

7. Literatura

e-Oglasna ploča: Priručnik za korištenje, Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske, 2014.

Hauser, F. (Europska komisija), Quality of Public Administration: A Toolbox for Practitioners – Theme 7: Quality justice systems. Luksemburg, Europska unija, 2017.

Horvat, B., Butić A., Brašnić D. Algoritam za dodjelu predmeta – iskustva i novosti. // ppt prezentacija: Zadar, 9. i 10. travnja 2013.

IBM Hrvatska, *Podrška upravljanju sudovima i unapređenje upravljanja sudskim spisima*, PDF letak, e-Spis na CD-ROM-u

Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske, e-Oglasna ploča sudova, URL: <https://pravosudje.gov.hr/vijesti/e-oglasna-ploca-sudova/10121> (29.8.2018.)

Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske, e-Predmet, URL: <http://e-predmet.pravosudje.hr/?q=o> (9.8.2018.)

Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske. e-Spis aplikacija – Život jednog spisa, e-Spis na CD-ROM-u

Narodne novine, 2015., *Pravilnik o radu u sustavu e-Spis*. Zagreb, Narodne novine d.d. URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2015_03_35_725.html (17.8.2018.)

Službeni list Europske unije, 2014., *Uredba Europskog parlamenta i vijeća o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1993/93/EZ*. Bruxelles, Službeni list EU. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A32014R0910> (14.9.2018.)

Upravni odjel za međunarodnu suradnju i europske poslove u Istarskoj županiji, Pretpristupni fondovi (ISPA, Phare, SAPARD), URL: http://www.istra-europa.eu/pages/pretpristupni_fondovi_ispa_phare_sapard (27.8.2018.)

Vlada Republike Hrvatske, Predstavljen projekt e-Spis, URL: <https://vlada.gov.hr/vijesti/predstavljan-projekt-e-spis/7497> (2.8.2018.)

Vrhovni sud Republike Hrvatske, Sudska praksa, URL: <https://sudskapraksa.csp.vsrh.hr/home> (10.8.2018.)

Završen IPA projekt „Implementacija e-Spis-a na odabrane općinske sudove“, URL: <https://dnevnik.hr/vijesti/hrvatska/završen-ipa-projekt-implementacija-e-spis-a-na-odabrane-opcinske-sudove---300194.html> (27.8.2018.)

8. Popis slika

Slika 1. Sučelje administratorske aplikacije e-Spisa	5
Slika 2. Uređivanje matrice ovlaštenja unutar administratorske aplikacije e-Spisa.....	6
Slika 3. Uređivanje službenog korisnika unutar matrice ovlaštenja	6
Slika 4. Izgled prozora aplikacije e-Spis nakon uspješne prijave	7
Slika 5. Izgled aplikacije tijekom unosa novog predmeta.....	8
Slika 6. Prozor <i>Podaci o predmetu</i> unutar aplikacije e-Spis.....	8
Slika 7. Okvir za ručno dodjeljivanje predmeta	9
Slika 8. Izgled ispisanog omota spisa s barkodom u gornjem desnom kutu i osnovnim podacima o predmetu	10
Slika 9. Pretraživanje predmeta korisnika po oznaci	11
Slika 10. Pretraživanje predmeta po ročišniku.....	12
Slika 11. Napredno pretraživanje predmeta korisnika	12
Slika 12. Dodavanje sudske radnje unutar prozora <i>Podaci u predmetu</i> u e-Spisu.....	13
Slika 13. Prozor <i>Podaci o sudskoj radnji</i> unutar aplikacije e-Spis	14
Slika 14. Prozor <i>Odabir stranaka/sudionika</i> za sudsku radnju u e-Spisu	14
Slika 15. Prozor <i>Odabir predloška i primatelja</i> u e-Spisu	15
Slika 16. Prozor <i>Upiši poziv, primatelj [ime primatelja]</i> u e-Spisu.....	16
Slika 17. Prozori <i>Ažuriraj poziv</i> i <i>Print</i> u e-Spisu	16
Slika 18. Prozori <i>Podaci o odluci/dopisu</i> i <i>Podaci o predmetu</i> u aplikaciji e-Spis	17
Slika 19. Označavanje predmeta riješenim odabirom odluke	18
Slika 20. Unos roka i mjesta čuvanja spisa u prozoru <i>Podaci o arhiviranju spisa</i>	19
Slika 21. Prikaz rezultata pretraživanja e-oglasne ploče za spis s oznakom Pr-62/2018.....	21
Slika 22. Kriteriji napredne pretrage e-oglasne ploče sudova.....	21
Slika 23. Sučelje e-Predmeta.....	22
Slika 24. Rezultati pretrage predmeta u e-Predmetu <i>Općinski sud u Varaždinu, P-201/2017</i> . 23	
Slika 25. Kriteriji za osnovno i napredno pretraživanje odluka unutar Portala sudske prakse	24

Povezanost pravosuđa u Republici Hrvatskoj preko sustava e-Spis na primjeru Općinskog suda u Varaždinu

Sažetak

U radu je predstavljena implementacija informacijskog sustava e-Spis kao odgovor Vlade Republike Hrvatske na zahtjeve Europske unije za boljim i modernijim pravosudnim sustavima država članica. Sustav e-Spis uveden je na većinu hrvatskih sudova, od kojih je Općinski sud u Varaždinu bio među prvima, od 2008. do 2013. godine, koliko je trajao projekta implementacije. Rad opisuje nekoliko osnovnih značajki sustava – administracijski modul i matricu ovlaštenja te kreiranje spisa, pretraživanje spisa, upisivanje sudskih radnji, upisivanje odluka i arhiviranje riješenih spisa unutar korisničke aplikacije. Rad također opisuje povezanost pravosuđa putem drugih sustava koji građanima i sucima daju uvid u sudske postupke i praksu – e-Predmet, e-oglasna ploča sudova te portal sudske prakse *SupraNova*.

Ključne riječi: modernizacija pravosuđa, implementacija sustava e-Spis, administracijski modul, e-Predmet, e-oglasna ploča, SupraNova

Interconnection of the Justice System in the Republic of Croatia via the *e-Spis* System on the example of the Varaždin Municipal Court

Summary

The thesis presents the implementation of the *e-Spis* IT system as the Croatian government's response to the European Union's demands for improved and modernized justice systems in the member countries. The *e-Spis* system was implemented in most Croatian courts, the Varaždin Municipal Court having been among the first, and the implementation phase lasted from 2008 to 2013. The thesis describes several fundamental features of the system – the administration module and the authorization matrix as well as court case file creation, file search, recording court actions and decisions, and archiving solved case files via the user application. The thesis also describes interconnection of the justice system via other systems which allow citizens and judges insight into court proceedings and practice – the *e-Predmet*, an electronic court message board and the *Court Practice Portal SupraNova*.

Key words: modernization of the judiciary system; implementation of the *e-Spis* system; administration module; authorization matrix, *e-Predmet*; electronic court message board; *Court Practice Portal SupraNova*

9. Prilog – Intervju s administratorima sustava e-Spis na Općinskom sudu u Varaždinu

Svi intervjuirani dali su dopuštenje za navođenje njihovih imena u tekstu ovog intervjua te su suglasni s njim i činjenicom da iznosi njihove osobne stavove koji ne predstavljaju službene stavove Općinskog suda u Varaždinu.

PRVI DIO: Radmila Maltar, voditeljica sudske pisarnice Općinskog suda u Varaždinu

Kako je funkcionirala migracija spisa kad se e-Spis počeo uvoditi u rad suda?

U e-Spisu su i novi spisi i oni migrirani. Imali smo i prije elektronski upisnik i iz njega smo migrirali. Ta aplikacija je bila e-Statistika, a sad imamo e-Spis. Ovo je iz 2009.; ranije te godine, ti spisi koji su bili u tu aplikaciju upisani, te spise, sve koji su ostali neriješeni 2009. i 2010., kad smo mi ušli u e-Spis, dakle svi spisi koji su ostali neriješeni iz 2009. i ranijih godina, svi su bili migrirani u ovu aplikaciju. Znači, to je odradio INGTEL – UMAG, ne znam točno o koliko spisa ukupno se radilo. Oni su sve te podatke prebacili u ovu tu aplikaciju. Nismo ih mi, nismo ručno. Na upisniku radnje vidi se da je uneseno migracijom. Mi smo imali migraciju predmeta 4. prosinca [2010. godine]. Spis je prenesen iz sustava e-Statistika u sustav e-Spis. Oni su unesli sve one postojeće podatke koji su imali naziv stranke i mi smo dodavali ono što je poslije trebalo, naravno, jer tu su bili i podaci dodani kojih u onoj aplikaciji nije bilo. Na svakom spisu koji je migriran stoji podatak kojim se vidi da je spis migriran. Mi nemamo ono da listamo, da upisujemo, nego su najprije iz ručnih upisnika nama uneseni podaci u e-Statistiku za neriješene predmete, za predmete od ranijih godina, normalno oni koji su bili upisani u knjige nisu se prepisivali, a bili su riješeni. Prvo smo ih unosili ručno u e-Statistiku, onu prvu aplikaciju, jer se na neki način moralo doći do tih podataka. Kad smo iz ručnih upisnika prepisivali i prebacivali podatke, oni su se unosili u e-Statistiku i onda su bili upisani u elektronskom obliku, ali taj elektronski oblik nije imao iste stvari koje ima e-Spis, gdje mi unosimo odluke, možemo vidjeti cijeli sadržaj presude, zapisnika ili bilo čega drugoga. U e-Statistici toga nije bilo. To nije bilo dovoljno dobro, ona nije bila dobro povezana, i onda se išlo na projekt e-Spis. S obzirom na to da smo imali ovaj dio već u elektronskom obliku, on se onda na isti način prebacivao u elektronski oblik u ovaj sustav [e-Spis]. To i dalje normalno funkcionira na taj način i dorađuje se. Recimo, na početku smo imali mogućnost koja je razlika između one prve aplikacije e-Statistike i ove tu. Znači, mi smo tu dobili mogućnost da imamo podatke – sve što iz suda ide van, imaš podatak unutar aplikacije. Sve vidiš. Ne trebaš uopće do papirnatog spisa. Imaš podatke stranaka, vidiš je li odluka ili poziv otišao van, kome je otišlo, je li uručeno ili ne, datum kada je otišlo. Vidi se

svaka radnja koju je bilo tko po spisu napravio, znači, sudac, zapisničar, upisničar, svaki unos podataka se vidi. Jedino nismo na početku projekta imali mogućnost podneska. Kad smo krenuli s projektom e-Spis, onda smo upisali podnesak koji je došao, ali ga se nije moglo vidjeti kao odluku. Sad su nadogradili sustav na način da se taj podnesak isto tako može skenirati i učitati. Praktički smo došli do faze da mi imamo, možemo imati vidljiv automatski spis od početka do kraja. Došli smo do faze gdje imamo praktički sve, od otpreme, od dostavnice, otvaranje s barkodom; u odnosu na onaj ručni dio, to je jako puno.

Je li bilo kakvih poteškoća u implementaciji sustava u rad suda?

Bilo je poteškoća, ne snalaze se svi jednako dobro, starijima je bilo teže, daleko teže. Da dođe netko mlađi, vjerojatno ga ne bi trebalo posebno educirati.

S kojim sustavima je e-Spis danas povezan?

Sustav e-Spis je sada povezan na način da svaka stranka svoj predmet sada može vidjeti putem Interneta. Ne sve podatke, ali ako nekog primjerice zanima je li spis upisan na županijski sud, on može na Internetu na stranicama Ministarstva odabrati svoj broj predmeta. Tu su onda svi podaci – o čemu se radi, kad je postupak pokrenut, koji sudac je dobio predmet, kad je odluka donesena, kad je odluka otpremljena. Stranka ne mora zvati kako bi saznala je li izjavljena žalba ili nije. Svi podaci su tu. Svi podnesci koji su došli u spis, znači, onda kad se ide na predmet na kojem protivna strana dostavi podnesak, ona [stranka] tu vidi. Povezano je sa sustavom e-Građani, bilo tko ako ima kakav postupak tu, to je upravo zbog tog povezivanja putem OIB-a. Tko god ima bilo kakav postupak, bilo kakva radnja da se poduzima u spisu, on dobiva obavijest u korisnički pretinac. Bilo koja obavijest, kao i za ostale podatke, on dobiva automatski da je stigao podnesak ili odluka otpremljena, što je daleka prednost u odnosu na ono prije. Imamo i e-oglasnu ploču, imamo stečajeve, znači za sva ona pismena dostave gdje stranka namjerno ne uzima poštu, pismena, mi dostavljamo putem oglasne ploče i isto tako stranka može provjeravati je li pismeno dostavljeno, pismeno se skenira i ona ga dobiva skenirano putem tog sustava. Povezani smo na puno, puno načina. I gruntovnica ima svoj sustav i posebnu aplikaciju kao što je kod nas e-Spis. Nismo još ušli u komunikaciju s odvjetnicima. Oni mogu za gruntovnicu dostavljati javne prijedloge kao javni bilježnici, međutim ide se na to da će se pošta moći dostavljati elektronskim putem i zaprimati automatski u e-Spis. Tako odvjetnik ne bi trebao nositi ili slati poštom ili putem stranke, već će postojati mogućnost zaprimanja, to je već projekt na Trgovačkom sudu i jedan dio na Prekršajnom. Policija ili odvjetnik neće slati pismeno, već će poslati elektronski, samo ćemo

mi hvatati podatke, mi to imamo s državnim odvjetništvom. Oni šalju optužnicu, mi ju tu zaprimamo i automatski ju dobivamo, ali još uvijek dok se sustav ne razradi do kraja moramo imati i papirnati dio. Oni dostavljaju nama elektronski, ali taj papirnati dio još uvijek mora biti dok se to skroz ne iskristalizira.

Možete li mi dati primjer povezivanja podataka između e-Spisa i nekog drugog povezanog sustava?

Mi smo povezani sa Sudskim registrom, ali i OIB-om pa nas aplikacija automatski obavještava. Evo, da pokažem jedan predmet u stečaju. Znači, imamo povezivanje podataka. Kad mi imamo upisan predmet u sustavu, postoji predmet na sudu. Kao primjer uzet ćemo neki radni [spor]. Recimo da u međuvremenu dođe do stečaja poduzeća. Sustav [e-Spis] nas automatski upozori, pocrveni, sudac dobiva obavijest da je nad sudionikom pokrenut stečaj kod trgovačkog suda. Da bismo uopće mogli dobiti taj podatak, moraju biti normalno uneseni svi podaci, matični broj, OIB subjekta, i automatski imamo uvid u podatke u Sudskom registru. Tako vidimo sve što se s tom firmom događa, jer kad poduzeće ode u stečaj, onda dolazi do prekida postupka, zato je sucu važno da ga sustav obavijesti o tome, radi daljnjeg postupanja po spisu. Isto tako upozorava i kad fizička osoba umre, onda opet [sudac] dobiva podatak da je stranka umrla. [...] Pojavi se podatak, datum smrti i iznad stranke [...] pocrvenjen je podatak, isto kao i za stečaj. Znači, kompletno se vidi sve.

Kako je raditi sa sustavom e-Spis danas?

Naravno da je daleko lakše – kad stranka nazove, ne moraš se dići, ne moraš po staru knjižurinu, listati, dizati se, sve lijepo vidiš. Daleko je jednostavnije i preglednije i bolje.

To je zapravo bila i svrha – olakšati rukovanje i pregledavanje spisa?

Jest, to je bila svrha. Krenulo se od te aplikacije, administracijska aplikacija se popunila, složila – netko je morao unijeti postavke unutra i posložiti sve od upisnika do osoba i svega i dalje se onda projekt nadograđivao i još uvijek se nadograđuje. Sve što primjećujemo da nije dovoljno dobro, da bi trebalo poboljšati, sve se to s vremenom unosi, nadograđuje se kao i svaka druga aplikacija. [Za] sve promjene koje se događaju, mi dobivamo obavijest o bilo kakvoj novoj verziji na aplikaciji, bilo čemu drugome. Sve obavijesti dolaze, koje god se vrše promjene, što je novo dodano, to je onemogućeno, što su izmijenili kod otpravaka, bilo kakva promjena je dodana.

Puno tog je moguće izvući i iz samog pilot-projekta kad je to sve krenulo, što je u biti uvertira, kako su oni sami napisali zbog čega je uopće krenulo, na koji način će se podaci

migrirati, što je u biti bit toga. Mi ništa posebno nemamo što se tog tiče jer nismo mi migrirali spise, već se to odvijalo na nivou cijele države. Ali na stranicama Ministarstva [pravosuđa] navedeno je sve što se tiče samog projekta, zašto je to u biti dobro, zašto se to uopće išlo uvoditi te koja je još prednost toga.

DRUGI DIO: mr.sc. Mario Klačmer, voditelj Odjela za informatičku podršku Općinskog suda u Varaždinu

Možete li mi opisati kako radi algoritam za dodjelu predmeta?

Glavno kod algoritma za dodjelu je da on *ne* dodjeljuje predmete prema broju predmeta nego prema težini predmeta. Tako jedan sudac može imati, ne znam – dođe sto novih predmeta i od tih sto novih predmeta može doći njih osamdeset jednom sucu i po deset drugim sucima, zavisi koliko su opterećeni. Svaki predmet ima neku svoju težinu, tako da u istom trenutku jedan sudac može imati u referadi dvjesto predmeta, a drugi [sudac] dvadeset. Ali možda ovaj ima dvadeset teških predmeta, a prvi dvjesto laganih. I oni su – njihove opterećenosti u referadi su jednake. Uopće nema veze broj predmeta, nego je bitna težina predmeta. Uvijek algoritam gleda težinu predmeta. Postoji formula težine predmeta, to jest kako se računa težina predmeta i onda prema toj težini predmeta, dosta je komplicirana formula tog algoritma, se dodjeljuje predmet tom sucu. Bit je da e-Spis, kad se unese novi predmet dolje u pisarnici i upisniku, onda oni kliknu gumb *dodijeli* i onda unutar e-Spisa taj algoritam „protrči“ kroz sve referade [sudnice] i pogleda koja je najmanje opterećena, ne koja ima najmanje predmeta, nego ona koja je najmanje *opterećena*, i njoj dodijeli [predmet]. Naravno, prije toga godišnjim rasporedom poslova definira se – ako primjerice dođe novi kazneni predmet, onda se upiše dolje u pisarnici, kaznenoj pisarnici, taj novi kazneni predmet i stisne se zadnji gumb *dodijeli* i onda e-Spis „protrči“ kroz one referade koje su godišnjim rasporedom poslova definirane da rade kaznene predmete, nisu sve. On „protrči“ kroz te referade kaznenih predmeta i onaj koja je od tih recimo triju referada koje rade kaznene predmete najmanje opterećena toj sustav dodjeljuje taj novi predmet. Prvo i osnovno, kad smo mi krenuli s e-Spisom, jest da smo unijeli sve što piše u godišnjem rasporedu poslova – referada ta i ta radi te i te predmete, referada ta i ta radi te, te i te – da bi onda algoritam znao dodjeljivati. Najvažnija stvar je baš da ne dodjeljuje prema boju predmeta, nego prema težini. Taj algoritam je dosta kompliciran [...].

Kako funkcionira administratorski modul?

Tu se unosi, tu smo kad smo to krenuli, onda smo tu trebali unijeti sve suce, sve službenike i tko što radi. Na osnovu toga algoritam dodjeljuje. Kako dođe novi parnični predmet, onda on „protrči“ sve referade koje rade parnične predmete i dodijeli onoj koja je najmanje opterećena. Tako funkcionira.

Matrica ovlaštenja?

To je taj administratorski dio. To je u biti jedno te isto.

To je ono što određuje tko čemu ima pristup?

Da, da, to je to. Matrica ovlaštenja je taj administratorski dio gdje administrator [sustava] određuje tko što može raditi. Dva su dijela sustava dakle – administratorski modul, samo za nas administratore, i e-Spis, što rade suci, zapisničari, za sve. Administratorski dio je u biti neka obična web aplikacija gdje postoji registar sudionika, koji je u biti ta matrica ovlaštenja. Tu se nalaze svi, sve osobe koje rade na sudu. To je u biti matrica ovlaštenja jer kad administrator klikne na [ime i prezime], onda mu se prikaže koje predmete ta osoba radi. Piše broj referade i vrsta predmeta koje radi. Administrator unosi u administratorsku aplikaciju i na taj način ona funkcionira.

Kojim podacima je moguće pretraživati spise?

Postoji napredno pretraživanje predmeta, prema raznim vrstama podataka. Predmeti se mogu pretraživati po upisniku, po broju predmeta, po godini, statusu predmeta, imenu sudionika odnosno ulozi, po imenu, prezimenu, OIB-u, nazivu pravne osobe, vrijednosti predmeta spora. To je sve samo za nas, e-Spis je interni sustav. Sad tko što unosi, to je dosta komplicirano. Inicijalno, prvi koji unose nešto u e-Spis su oni dolje u pisarnici. Pisarnica zapravo osniva predmet. Oni dobiju neke predmete, pokrenu e-Spis i upisuju te predmete – osnovne podatke: ime, prezime stranke, OIB, vrsta spora (kazneni, parnični itd.) – oni kreiraju predmet. Na kraju kad se kreira se klikne gumb *dodijeli* pa se predmet dodijeli nekom sucu. Onda sudac upisuje svoje podatke, oslobođen, optužen. Svatko upisuje neki svoj dio. U biti sve se vrti između pisarnice i sudaca. Dolje se i arhivira kad je predmet riješen. Suci upisuju naredbe, ročišta. Stranke i sudionici upisuju se u pisarnici tijekom kreiranja predmeta.

Kad je sustav konačno implementiran u rad suda, što je sve bilo potrebno učiniti da bi rad bio uspješan i je li bilo kakvih poteškoća s implementacijom?

Starijima je bilo teže prilagoditi se, ali imali smo edukacije. Sustav je recimo bio loš sve dok ga nismo napunili podacima. Sad nakon toliko godina ne može se više bez njega, ali prvo je to bilo muka jer ništa nije bilo upisano u sustav. Tek kad se napuni, kad se podaci upišu onda se prepoznaje vrijednost e-Spisa. Sad više ne bi mogli bez toga. Bilo je problema. Uvijek se nešto pogriješi, niti taj algoritam nije dobro radio pa se moralo dodatno podešavati. Bilo je puno problema oko toga prvih godinu dana, ali sad je to OK.

Mislite li da se još uvijek ne može bez papira?

Tako je. Znae zašto? U e-Spisu imaš samo ono što izlazi sa suda. Ako te netko tuži... Ti nećeš tužiti preko e-Spisa. Mi bismo na sudu trebali kad te netko tuži uzeti te papire, skenirati ih i ubacivati u e-Spis. Toga nema. Nema nikakvih ulaznih dokumenata – odvjetnik predaje tužbu, stranka predaje tužbu, vještak predaje elaborate, ništa od toga nemamo u e-Spisu. U e-Spisu je samo ono što izlazi sa suda – presude i rješenja – nema ničeg što ulazi. Zato još uvijek imamo papirnate spise; u papirnatim spisima je sve – elaborati, tko što tuži, sve. Teoretski bi se mogli ukinuti papirnatih spisi kad bismo mi na sudu svaku tužbu, svaki elaborat dolje skenirali i ubacivali, ali to je nemoguće. To je ona osnovna stvar kod e-Spisa – imamo samo izlazne dokumente. Ja mogu tu otvoriti neki stariji predmet i unutra imam presudu i mogu je otvoriti i učitati je. U e-Spisu imam samo izlazne dokumente sa suda. Imam, recimo, tužbu ovdje, ali ne mogu ju otvoriti. Ali ove odluke i dopisi, oni izlaze sa suda, ja ih imam sve tu, mogu ih pretraživati. Imam Word datoteke unutar e-Spisa. Ovo rješenje, recimo, mogu ga ovdje otvoriti i čitati. To je sve ono što izlazi sa suda. Mogu čitati rješenja. No sve što je ušlo na sud, to su ovi podnesci, imam samo napisano tužba, požurnica, ali nemam unutra tekst toga. Nemam nigdje nikakav dokument, samo piše da je stigla tužba. Zato su još uvijek u upotrebi papirnatih spisi. Sudac može imati sve u spisu – i tužbu, i požurnicu, i ostalo. Kad bismo mi dolje sve skenirali, sve ubacivali, onda teoretski ne bi bilo potrebe za papirnatim spisima, ali to je nemoguće. Tko bi to radio? Toliko toga zaprimamo, valjda dvadeset predmeta dnevno, to je nemoguće.

Bi li bilo dobro onda tako nešto uvesti i na taj način unaprijediti sustav?

Pa teoretski da, no kažem, to je gotovo nemoguće. Zaprimamo, ne znam, dvadeset novih predmeta dnevno. Za skenirati to sve i ubaciti u e-Spis... Tog nikad neće biti. Trebalo bi

skenirati i potpise i sve, i ja mislim da tog nikad neće biti. Možda u nekoj zemlji koja bi u potpunosti ukinula papirnate spise. To je tako.

S kojim sustavima je e-Spis još povezan?

Osim administratorskog i korisničkog dijela e-Spisa, postoji i e-Predmet. Nalazi se na webu i čita podatke direktno iz e-Spisa. Ako se primjerice neki predmet vodi protiv tebe, možeš otići na e-Predmet, jer doma ne možeš imati e-Spis, ali e-Predmet nudi neke podatke koje uzima direktno iz e-Spisa. Ako imaš neki predmet na Općinskom sudu u Varaždinu, u e-Predmet upišeš broj tog spisa i klikneš *traži*. Kad se prikažu podaci, to je gotovo isto kao da gledaš u e-Spisu. Piše datum pokretanja postupka, datum osnivanja predmeta. U e-Predmetu se u biti gleda baza e-Spisa. Može se dosta toga vidjeti o traženom predmetu. Dakle, e-Predmet je povezan sa e-Spisom, u biti se tu pretražuje baza e-Spisa. Sve piše isto kako je zabilježeno u e-Spisu, no naravno nisu baš svi podaci iz e-Spisa dostupni. Može se vidjeti gdje je, koji sudac ga vodi, u kojem je statusu.

Kako biste Vi kao administrator ocijenili rad sustava?

Pa ja mislim da je sad jako dobro. U početku je bilo problema, kad algoritam dodjele nije dodjeljivao dobro predmete, ali sad je OK. Nitko se dugo nije žalio, sigurno dvije ili tri godine. Ima tu posla, ali na dva klika može se doći do bilo kojeg predmeta u Hrvatskoj, koji je riješen. Ja u e-Spisu mogu otvarati bilo koji predmet u Hrvatskoj koji je riješen. Ne mogu otvarati i gledati neriješeni predmet. Ali ja mogu otvarati primjerice predmet s općinskog suda u Vrbovcu ili u Zadru. Upišem Općinski sud u Zadru i mogu pretraživati predmete s tog suda u e-Spisu. On to otvori. Ja mogu tako u cijeloj Hrvatskoj, ako je riješen. Ako je status predmeta *arhiviran* to znači da je riješen. Ako bih išao pretraživati neki predmet koji nije riješen, ja ga ne bih mogao otvoriti. No sucima je to super – mogu pregledavati kako je neki sudac riješio neki predmet iako e-Spis nije zamišljen da se tu pretražuje sudska praksa, da vidimo kako ljudi rješavaju. Nemaš polja da se pretražuje po ključnim riječima, možeš po imenu i prezimenu i tako. Mi imamo drugu aplikaciju za sudske prakse, a zove se SupraNova. To suci koriste za pretraživanje svih presuda. Sve presude koje se unesu u e-Spis, osim nekih manje važnih poput ovrha kojih ima jako puno, sve se unosi u e-Spis, a onda se iz e-Spisa velika većina šalje u tu aplikaciju SupraNova. Tamo suci mogu pretraživati ogroman broj primjera iz sudske prakse prema ključnim riječima. Može se poslati iz e-Spisa pa sudac uoči da je neka odluka zanimljiva pa ju pošalje u Sudsku praksu pa se ta odluka može pretraživati u toj drugoj aplikaciji. Sustav e-Spis tome nije namijenjen pa je bolje i praktičnije odluke iz

prakse pretraživati u SupraNovi. Sam e-Spis je zapravo elektronički spis gdje su svi podaci, ali nije korišten za pretraživanje primjera iz sudske prakse. To bi za njega bilo malo preveliko opterećenje pa se onda tako organiziralo da se odluka šalje u drugu aplikaciju gdje se onda može pretraživati. Svaka odluka – dobro, možda ne baš svaka, jer ima nekih manje zanimljivih poput ovrha – pošalje se u aplikaciju SupraNova u koju se suci prijavljuju i onda unutar nje mogu pretraživati. Moguće je pretraživati odluke putem ključnih riječi, odjelu suda, broju odluke. Ključna riječ može biti *ovrha nad pokretninama*, što bi vjerojatno izbacilo velik broj rezultata, jer tad aplikacija pretražuje sve presude s tom ključnom riječi. To bi trebalo malo bolje napraviti, jer sad bi sustav to pretraživao dosta dugo jer takvih odluka ima valjda deset tisuća. Dakle, zanimljive odluke iz e-Spisa mogu se poslati u sustav SupraNove gdje su onda dostupne za pretraživanje sucima, a ne u e-Spisu koji tome nije namijenjen.